ÚŘEDNÍ LIST
Československé republiky

Částka 128. V Praze dne 21. prosince 1956. Cena 40 haléřů.

OBSAH:

(252.—254.) 252. Vyhláška Ústřední rady odborů o rozšíření platnosti vyhlášky č. 103/1956 Ú. l., o používání rychlovýtahu typu RV 600 na stavbách prováděných národními podniky podřízenými ministerstvu stavebnictví.

253. Vyhláška Ústřední rady odborů o bezpečnosti při práci na mechanických lisech.

254. Vyhláška státního úřadu plánovacího a ministerstva dopravy o povinném odevzdávání některých součástí vstřikovacího zařízení naftových motorů.

252.

VYHLÁŠKA

Ústřední rady odborů

ze dne 15. prosince 1956

o rozšíření platnosti vyhlášky č. 103/1956 Ú. l., o používání rychlovýtahu typu RV 600 na stavbách prováděných národními podniky podřízenými ministerstvu stavebnictví.

Ústřední rada odborů stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a po schválení vládou podle § 10 odst. 2 zákona č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci, a podle § 2 odst. 1 č. 3 vládního nařízení č. 11/1954 Sb., o změnách působnosti v oboru zákona o bezpečnosti při práci:

§ 1.

Platnost ustanovení vyhlášky ministerstva stavebnictví č. 103/1956 Ú. l., o používání rychlovýtahu typu RV 600 na stavbách prováděných národními podniky podřízenými ministerstvu stavebnictví, se vztahuje na všechny podniky, které těchto rychlovýtahů používají.

§ 2.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1957.

Předseda Ústřední rady odborů:
Zupka v. r.

253.

VYHLÁŠKA

Ústřední rady odborů

ze dne 15. prosince 1956

o bezpečnosti při práci na mechanických lisech.

Ústřední rada odborů stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a po schválení vládou podle § 10 odst. 2 zákona č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci, a podle § 2 odst. 1 č. 3 vládního nařízení č. 11/1954 Sb., o změnách působnosti v oboru zákona o bezpečnosti při práci:

§ 1.

Rozsah platnosti vyhlášky.

(1) Tato vyhláška stanoví, jaká opatření je třeba učinit ke zvýšení bezpečnosti při práci na mechanických lisech s pohonem motorickým nebo lidskou silou (dále jen „lisy").

(2) Ustanovení této vyhlášky se vztahují na všechny lisy a lisovací nástroje (nově vyráběné, dovážené na území Československé republiky pro domácí potřebu ze zahraničí a starší bez zřetele k tomu, zda již jsou v provozu anebo teprve budou do provozu uvedeny).

§ 2.

Zásady pro bezpečnou práci na lisech.

(1) Lisy i lisovací nástroje a ostatní jejich příslušenství musí být konstruovány, vybaveny, umístěny, seřízeny, používány, obsluhovány a udržovány tak, aby se zabránilo úrazům. Zvláště je nutno zabránit úrazům v pracovním prostoru lisu, úrazům způsobeným vymrštěním částic materiálu z pracovního prostoru lisu a úrazům, které způsobuje přetížení lisu.

(2) Ochrany před úrazy v pracovním prostoru lisu lze dosáhnout zejména automatisací a mechanisací práce, bezpečnými a vhodně seřízenými lisovacími nástroji a účelnými ochrannými zařízeními na lisech.

(3) Se zřetelem k povaze nebezpečí úrazu musí být lis opatřen i dalším vhodným bezpečnostním vybavením. Rovněž ostatní technická zařízení na lisu, na nichž závisí bezpečnost provozu, musí být taková, aby se dosáhlo spolehlivé ochrany před úrazy.

§ 3.

Nahrazení ruční práce prací stroje.

(1) Aby se při práci na lisech zabránilo nebezpečí úrazů rukou, musí být všude, kde tomu nebrání technické, provozní nebo jiné důvody, nahrazena ruční manipulace s materiálem (polotovary, výrobky atd.) plně nebo částečně samočinnou prací stroje, po případě lisovacího nástroje nebo přípravku (zařízení) pro mechanický posuv, odsun a pod.

(2) U lisů, kde je ruční práce nahrazena prací stroje, nástroje nebo přípravku pro mechanický posuv nebo odsun a pod. jen částečně, smí se ruční práce konat jen mimo nebezpečný prostor lisu nebo mimo dosah nebezpečných částí lisovacího nástroje.

§ 4.

Lisovací nástroje.

Pro práce na lisu, při kterých se materiál nebo polotovary podávají (vkládají) do nástroje anebo výrobky a odpad odebírají z nástroje ručně a kde tomu nebrání technické nebo provozní důvody, musí být lisovací nástroje vybaveny, upraveny nebo seřízeny tak, aby se spolehlivě zabránilo vsunutí rukou mezi jejich pohyblivé části.

Ochranná zařízení na lisu k zamezení úrazů v pracovním prostoru.

§ 5.

(1) Nedá-li se zabránit vsunutí rukou do nebezpečného prostoru lisovacího nástroje nebo lisu (pracovního prostoru) tvarem, úpravou nebo vhodným seřízením nástroje nebo lisu a koná-li se na lisu práce za studena, při níž se zachází s materiálem, polotovary, výrobky, odpadem a pod. ručně, musí se zabránit úrazům v ohroženém prostoru vhodným účinným ochranným zařízením na lisu.

(2) Takovým zařízením jsou zejména:

a) ochranné pevné kryty pracovního prostoru lisu,

b) ochranné pohyblivé kryty pracovního prostoru lisu,

c) ochranné dvouruční spouštění, po případě u třecích lisů dvouruční ochranné zařízení (ovládání) lisu,

d) světelně elektrická ochrana (clona) pracovního prostoru lisu,

e) odsunovače a odtahovače rukou (pokud nelze použít některého spolehlivějšího ochranného zařízení).

(3) Uvedená ochranná zařízení musí být zhotovena a seřízena tak, aby chránila spolehlivě a stejnoměrně obě ruce zaměstnance pracujícího na lisu. Při volbě vhodného ochranného zařízení i jeho provedení musí se přihlížet k povaze lisu a k práci na něm konané, aby se dosáhlo požadovaného účelu, t. j. spolehlivé ochrany. Jiných ochranných zařízení se smí použít jen tehdy, zaručují-li alespoň stejnou ochranu před úrazy jako zařízení uvedená v odstavci 2.

§ 6.

Pracuje-li na lisu současně několik zaměstnanců, musí se správnou volbou systému i konstrukcí ochranného zařízení a jeho správným seřízením, po případě i jiným technickým zařízením nebo opatřením, poskytnout spolehlivá ochrana všem těmto zaměstnancům.

§ 7.

(1) Pracuje-li se na lisu za podmínek uvedených v § 5 odst. 1 a nedá-li se pro konstrukci lisu nebo pro povahu práce na něm konané zabránit úrazu ani některým z ochranných zařízení uvedených v § 5 buď vůbec nebo dá-li se mu zabránit jen částečně, při čemž bezpečnost zaměstnance u lisu je zřejmě ohrožena, smí se práce na něm konat pouze takovou rychlostí a způsobem, aby se nebezpečí úrazu snížilo na nejmenší míru, nebo ukáže-li se toho potřeba, jen při takové formě mzdy, aby se zvyšování výkonnosti nedělo na úkor pracovní bezpečnosti, anebo jen použije-li se vhodných pracovních pomůcek.

(2) O tom, za jakých jiných podmínek se může pracovat na lisech uvedených v odstavci 1, může rozhodnout příslušný orgán inspekce práce, a to podle pokynů vydaných Ústřední radou odborů.

§ 8.

(1) Práce na lisech, při nichž se vkládají nebo posunují jednotlivé polotovary do lisovacího nástroje nebo z něho odebírají výrobky a pod. ručně, a to i za použití pracovních pomůcek, smějí se konat pouze přerušovaným chodem lisu (jednotlivými zdvihy).

(2) Všechny druhy lisů, u nichž je možný buď nepřerušovaný nebo přerušovaný chod a na kterých se vykonávají práce uvedené v odstavci 1, musí být opatřeny pojistkou proti opakování zdvihu. Není dovoleno ponechávat tyto lisy při těchto pracích v trvalém chodu.

(3) Výjimečně lze pracovat i za podmínek uvedených v odstavci 1 nepřerušovaným chodem u těch pomaluběžných lisů tažných, u nichž je dostatek času k vykonání všech manipulačních prací v ohroženém prostoru před začátkem dalšího pracovního zdvihu, avšak jen tehdy,

a) je-li potřeba nepřerušovaného chodu lisu dostatečně opodstatněna důvody hospodářskými, po případě i důvody technickými, a to zvláště u starších lisů až do doby, než se provede jejich modernisace nebo než budou nahrazeny moderními stroji (ustanovení § 5 zůstává však při tom nedotčeno), nebo

b) je-li lis vybaven takovým ochranným zařízením podle ustanovení § 5, které poskytuje dostatečnou spolehlivou ochranu i při tomto způsobu práce.

§ 9.

(1) Celkovou konstrukcí nebo spolehlivým zařízením musí se u každého lisu zamezit samovolné sjíždění smykadla. Za tím účelem musí mít každý nově vyrobený (nebo ze zahraničí dovezený) lis s motorickým pohonem spolehlivě účinkující brzdu.

(2) Doporučuje se dodatečně doplnit brzdou i starší vřetenové třecí lisy bez brzdy; jinak musí mít tyto lisy alespoň spolehlivé samočinně účinkující záchytné zařízení smykadla, vázané mechanicky nebo jinak na přesouvací mechanismus lisu.

(3) U lisů, které mají spojku a brzdu, musí se těmto strojním částem a jejich správné funkci věnovat zvýšená péče.

§ 10.

Zajištění proti úlomkům vymrštěným z pracovního prostoru lisu.

(1) Konají-li se na lisu takové práce, při nichž z pracovního prostoru lisu nebo lisovacího nástroje odlétají odštěpky nebo úlomky zpracovávaného materiálu anebo nástroje, a nedá-li se tomu zabránit jiným způsobem, musí být pracovní prostor trvale nebo alespoň po dobu pracovního zdvihu lisu uzavřen dostatečně odolným krytem.

(2) Kryt musí zabránit vymrštění částic z pracovního prostoru všemi nebezpečnými směry tak, aby se zamezilo nejen zranění osoby pracující u stroje, nýbrž i jiných osob v okolí lisu.

(3) Proti odletování okují není ochranného krytu třeba.

§ 11.

Bezpečnostní opatření k zamezení úrazů vznikajících porušením strojních částí lisu.

(1) Správnou volbou práce pro lis, jeho správným seřízením a správným způsobem práce, po případě alespoň u nově vyráběných lisů i dalším mechanickým

zajištěním, je třeba zamezit úrazy a hospodářské ztráty, které vznikají porušením strojních částí při přetížení lisu, při vzájemných nebezpečných nárazech strojních částí chybně seřízeného nebo ovládaného lisu a pod.

(2) U vřetenových třecích lisů se musí zabránit vhodným ochranným záchytným zařízením nebo jiným způsobem úrazům způsobovaným zřícením setrvačníku při zlomení (překroucení) šroubového vřetena.

§ 12.

Ochrana zaměstnanců proti účinkům hluku a otřesů.

Zaměstnanci mají být chráněni proti škodlivým účinkům hluku a otřesů vznikajících při práci na lisech, a to účelnou stavební úpravou lisovny nebo zamezením vzniku a přenášení hluku a otřesů pracujícího lisu do okolí nebo do jiných částí budovy anebo jiným vhodným způsobem.

§ 13.

Jiná ochranná opatření a zařízení.

(1) Pohyblivé strojní části pro pohon lisu a posuvových zařízení, jimiž může dojít ke zranění pracujících, musí být uzavřeny v konstrukci lisu nebo chráněny krytem do výšky alespoň 2 m od podlahy. Ozubená kola však musí být chráněna po celém obvodu.

(2) U kolových tažných lisů musí být za provozu prostor pohonu lisovacího stolu spolehlivě uzavřen ochrannými kryty, a to v každé poloze stolu.

(3) U ručních vřetenových lisů musí být dráha konců setrvačníkových ramen i na nich upevněných závaží a pod. zajištěna technickou úpravou, po případě i tvarem setrvačníku nebo umístění stroje tak, aby nikoho nezranily.

(4) Zapínací mechanismus pohonu lisu (hlavní vypínač, vysunovadlo) musí se dát tak zajistit, aby lis nemohl být neočekávaně nebo nahodile uveden do chodu, zejména opravuje-li se jeho mechanismus, odstraňuje-li se závada v provozu, čistí-li se a pod.

(5) Pracoviště a pracovní prostor lisu musí být za provozu při nedostatku přirozeného osvětlení dostatečně osvětlen účelnými svítidly.

(6) Všechna elektrická zařízení na lisu musí být provedena podle platných předpisů.

(7) Jinak se vztahuje na bezpečnost při práci na lisech ustanovení všeobecných předpisů o bezpečnosti při práci.

§ 14.

Pracovní pomůcky.

(1) Není-li při zacházení s materiálem, polotovary, výrobky a odpadem v lisovacím nástroji, zejména v otevřeném nástroji, zaručena spolehlivá ochrana před úrazy, musí se používat, pokud to povaha práce (velikost, váha a tvar polotovaru, výrobků a pod.) dovoluje, účelných pracovních pomůcek, jako jsou kleště, pinsety, háčky, podavače atd. Účelných pracovních pomůcek je rovněž nutno používat při odstraňování provozních závad, nečistoty z nástroje, při mazání nástrojů a pod.

(2) Používání pracovních pomůcek je pouze pomocným ochranným prostředkem, který nenahrazuje zařízení podle §§ 2 až 6 této vyhlášky. Výjimku činí pouze práce za tepla, pokud se tyto práce bez pracovních pomůcek nedají konat, nebo práce, při nichž se žádného ochranného zařízení použít nedá (§ 7).

§ 15.

Údržba a seřizování lisů a lisovacích nástrojů.

(1) Ochranná a jiná zařízení důležitá pro bezpečnost práce na lisu se musí udržovat v dobrém stavu a pro každou práci správně seřídit a přezkoušet.

(2) Ochranná zařízení smí seřizovat, měnit, vyřazovat z činnosti nebo jinak do nich zasahovat jen osoba, která je odpovědná za bezpečnost provozu; jiný zaměstnanec smí tak učinit pouze s jejím výslovným souhlasem.

(3) Zjistí-li se před započetím práce na lisu nebo za jeho provozu závada, která by mohla způsobit nebo umožnit úraz, smí se v práci na něm pokračovat až po odstranění závady zaměstnancem k tomu určeným.

(4) Při udržování a seřizování lisu i lisovacích nástrojů a při úpravě nástrojů i jiných zařízení na lisu nesmí osoby konající tyto práce sahat nebo vstupovat do ohroženého prostoru, dokud hnací motor není vypnut, nebo u lisů s transmisním pohonem, dokud hnací řemen není přesunut a zajištěn na řemenici pro volný chod, a dokud lis není v klidu.

(5) Pro udržovací, seřizovací a podobné práce konané na lisu v takové výši, kam nelze dosáhnout s podlahy pracoviště, musí být na lisu spolehlivé výstupy, žebříky a pod.

(6) Pro manipulaci s těžkými lisovacími nástroji musí se používat účelných zvedacích a podobných mechanických zařízení.

§ 16.

Práce na lisu.

(1) Pracovat na lisech s ručním nebo nožním pohonem smějí jen zaměstnanci starší 16 let a na lisech s motorickým pohonem jen zaměstnanci starší 18 let, kteří jsou pro příslušný druh práce zacvičeni a dostatečně poučeni o tom, jak mají bezpečně pracovat.

(2) Mladiství starší 16 let, kteří však nedokončili dosud 18. rok věku, smějí pracovat i na lisu s motorickým pohonem tehdy, je-li zaručena jejich spolehlivá ochrana před úrazem a splňují-li provedená technická ochranná zařízení na lisu nejen ustanovení této vyhlášky, nýbrž i ustanovení všech dalších podrobných předpisů. Mimo to musí tito zaměstnanci pracovat na lisu pod stálým dozorem mistra nebo zkušeného lisaře.

(3) Zaměstnanci jsou povinni konat přidělenou práci na lisu jen způsobem, který jim byl osobou k tomu určenou předveden a označen za správný a bezpečný. Zlepšovací náměty, které mají přispět ke zdokonalení pracovního postupu nebo ke zvýšení bezpečnosti práce na lisech, smějí být provedeny jen se souhlasem bezpečnostního technika.

(4) Zakazuje se vyřazovat z činnosti ochranná zařízení určená k bezpečnému konání dané práce nebo je poškozovat.

(5) Zaměstnanci se musí umožnit, pokud to práce dovoluje, pohodlné a bezpečné sedění při práci, po případě střídavá práce ve stoje i v sedě.

§ 17.

Lisovny.

(1) Lisovny se nesmí používat jako průchodní místnosti nebo pro jiné práce, než pro které je určena. Není-li z technických nebo provozních důvodů možno, aby lisovna byla umístěna v samostatné místnosti, musí být část místnosti, ve které se pracuje na lisech, vhodně oddělena od ostatních částí místností. Obdobná

vhodná opatření je třeba učinit i tam, kde se používá lisů jednotlivých.

(2) Vstup nepovolaným osobám do lisoven není dovolen.

(3) Lisy musí být tak umístěny, aby vzdálenost mezi jednotlivými stroji byla dostatečně velká pro volný průchod i přísun a odsun materiálu, polotovarů i výrobků a pro jejich nezbytné přechodné uložení u lisů. Pracoviště u lisů musí být vždy volné a snadno přístupné. Podlaha musí být rovná a nesmí být kluzká.

§ 18.

Podrobné předpisy.

(1) Podrobné předpisy o tom, jakým bezpečnostním požadavkům musí vyhovovat jednotlivé druhy nebo typy lisů a lisovacích nástrojů i jejich provoz, stanoví podle potřeby příslušná státní technická norma (ČSN).

(2) Závody, ve kterých se na lisech zpracovávají látky hořlavé, snadno vznětlivé nebo výbušné, takže hrozí kromě nebezpečí úrazu i nebezpečí vzniku požáru, musí vypracovat pro uvedené práce ještě zvláštní provozní bezpečnostní předpisy. Tyto předpisy schválené svazovým inspektorem práce musí být v lisovně vyvěšeny.

Závěrečná ustanovení.

§ 19.

(1) Ode dne počátku účinnosti této vyhlášky neplatí pro lisy uvedené v § 1 této vyhlášky ustanovení § 95 vládního nařízení č. 41/1938 Sb., jímž se vydávají všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví pomocných dělníků; současně se zrušuje vyhláška Ústřední rady odborů č. 15/1955 Ú. l., o bezpečnosti při práci na výstředníkových a klikových lisech.*)

(2) Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1957.

Předseda Ústřední rady odborů:
Zupka v. r.

254.

VYHLÁŠKA

státního úřadu plánovacího a ministerstva dopravy

ze dne 11. prosince 1956

o povinném odevzdávání některých součástí vstřikovacího zařízení naftových motorů.

Státní úřad plánovací a ministerstvo dopravy stanoví v dohodě se zúčastněnými ministerstvy podle § 8 odst. 3 vládního nařízení č. 201/1950 Sb., o hmotném zásobování, podle § 16 odst. 1 písm. b) vládního nařízení č. 54/1953 Sb., o provozu na silnicích, ve znění zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění č. 13/1956 Sb. a podle § 10 písm. c) vládního nařízení č. 28/1954 Sb., o působnosti v oboru plánování a tvorby cen:

§ 1.

(1) Držitelé součástí uvedených v § 2, které nejsou způsobilé k použití pro poškození nebo opotřebení, jsou povinni je odprodat nejpozději do jednoho měsíce po jejich vymontování z vozidla krajské odbytové základně Mototechna, a to v prodejnách pověřených jejich soustřeďováním. Až do doby odprodeje musí být tyto součásti řádně v suchu uskladněny.

(2) Krajské odbytové základny Mototechna zasílají vykoupené součásti závodům určeným ministerstvem dopravy.

§ 2.

Povinnost prodeje podle § 1 odst. 1 se týká:

a) vstřikovacích trysek
DO 90 S 525
DOP 120 S 525
DC 0 S 610
DCE 12 S 610
DC 4 S 610
DC 15 S 615
DC 30 S 620
DCR 12, S 610
DCE 10 S 610

b) pístků s válci EB7P, EB7L, EB8G, EB8L, EB8P, EB8D, ER8S,

c) výtlačných ventilků pro čerpadla Motorpal velikosti „B" výr. č. 60041-20.

§ 3.

Za součásti odprodané podle § 1 odst. 1 obdrží držitel:

a) za trysku 0,50 Kčs za kus,

b) za pístek (úplný element) 1,00 Kčs za kus,

c) za výtlačný ventilek 0,50 Kčs za kus.

§ 4.

Dopravní odbory rad krajských národních výborů a průmyslové odbory rad okresních národních výborů dozírají na provádění této vyhlášky.

§ 5.

Ministerstvo dopravy může povolovat výjimky z této vyhlášky.

§ 6.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 21. prosince 1956.

Ministr-předseda státního úřadu plánovacího:
Ing. Šimůnek v. r.

Ministr dopravy:
v z. Kalina v. r.

*) Československá státní norma ČSN 20 0775 „Bezpečnostní předpisy pro výstředníkové a klikové lisy", uvedená v §§ 12 a 16 vyhlášky č. 15/1955 Ú. l. a obsahující pro uvedené lisy podrobné předpisy konstrukční, technologické a bezpečnostní, zůstává nadále v platnosti.

Vydavatel: Ministerstvo vnitra. — Tiskne: Knihtisk, národní podnik, základní závod 01 v Praze, Malá Strana, Karmelitská č. 6. — Redakce a administrace: Praha Malá Strana, Tržiště č. 9. Telefon č. 498-41—49. — Předplatné na celý rok Kčs 60.—, na půl roku Kčs 30.—, na čtvrt roku Kčs 15.—. Předplácetilzena dobu nejméně čtvrt roku, vždy jen od 1. každého měsíce. — Zrušení odběru uznává se jen ke konci každého měsíce, nejpozději 8 dní před stanoveným datem. — Frankované reklamace se uznávají jen, dojdou-li do 8 dnů po vydání reklamovaného čísla. — Účet Státní banky čs. 149—5320. — Novinová sazba povolena poštovním úřadem Praha 022, č. 313-347-Be-55. — Dohlédací poštovní úřad Praha 022.